

TEMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6103

Tarih : 28.06.2024

10/1560

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de hak savunucularının karşı karşıya kaldığı baskılar, yasal düzenlemeler, yargısal ve idari taciz uygulamaları ve medya üzerinden yürütülen karalama kampanyalarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104' üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de hak savunucularına yönelik baskılar, yasal düzenlemeler ve pratiklerle sistematik bir şekilde artırılmıştır. Bu durum, sivil toplumun faaliyetlerini sekteye uğratmakta ve demokratik değerlerin erozyonuna yol açmaktadır. Hak savunucularının çalışmalarını sürdürmeleri ve hak temelli mücadelelerine devam etmeleri için dayanışma ve destek mekanizmalarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Türkiye’de sivil alan, toplumun siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşama katılımını sağlayan bir ortamdır. Ancak son yıllarda bu alanın daraltılması için yeni yöntemler ve taktikler kullanılmıştır. Özellikle 2013 Gezi Parkı protestolarından sonra sivil alana yönelik baskılar artmıştır.

Meclis, sivil alanı daraltmak için çeşitli yasal düzenlemeler yapmıştır. Örneğin, 2018’de Dernekler Yönetmeliği’nde yapılan değişikliklerle kişisel bilgilerin bildirilmesi zorunlu kılınmış, 2020’de ise Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesi Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu düzenlemeler, sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini kısıtlamaktadır.

Hak savunucularına karşı yürütülen yargısal işlemlerde adil yargılanma hakkı ihlal edilmiştir. Yasal ve meşru eylemler kriminalize edilmiş, hukuka aykırı deliller kullanılmış ve savunma hakları kısıtlanmıştır. Valilikler ve kaymakamlıklar tarafından eylem ve etkinlik yasakları getirilmiş, barışçıl toplanmalara izin verilmemiştir. Ayrıca, hak savunucularının çalışma haklarına keyfi müdahaleler yapılmıştır.

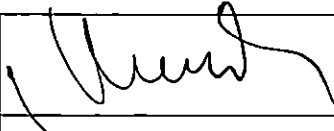
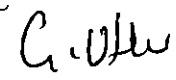
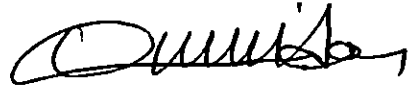
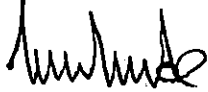
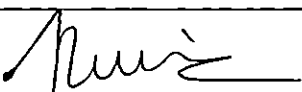
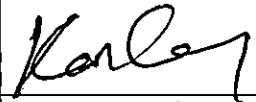
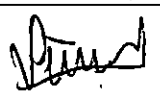
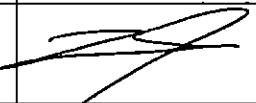
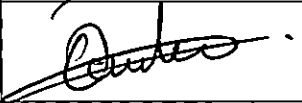
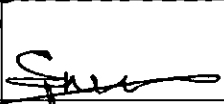
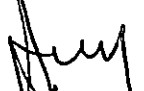
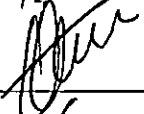
Hak savunucuları medya tarafından hedef gösterilmiş, karalama ve yaftalama kampanyalarına maruz kalmıştır. Bu kampanyalar, hak savunucularının itibarını zedelemeyi ve çalışmalarını engellemeyi amaçlamaktadır.

OHAL döneminde hak savunucularına yönelik baskılar artmıştır. Barışçıl protestolar bastırılmış, LGBTİ+ ve kadınlara yönelik saldırılar yoğunlaşmıştır. Ekolojik haklar için mücadele eden aktivistler de baskılardan nasibini almıştır. Halk sağlığıyla ilgili eleştiriler susturulmuş, emek mücadelesi ve sendikal hareketler sindirilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun bağımsız olmaması, yargının siyasi amaçlarla araçsallaştırılması, usuli güvencelerin bertaraf edilmesi gibi uygulamalar hak savunucularını zor duruma sokmuştur.

Hak savunucularının maruz kaldığı baskıların belgelenmesi ve bu baskılara karşı direnç noktalarının belirlenmesi gerekmektedir. Hak savunucularının korunması ve desteklenmesi için uluslararası insan hakları standartlarına uygun politikalar geliştirilmelidir

Bu nedenlerle, Türkiye'de hak savunucularının karşı karşıya kaldığı baskıların, yasal düzenlemelerin, yargısal ve idari taciz uygulamalarının ve medya üzerinden yürütülen karalama kampanyalarının detaylı bir şekilde araştırılarak, çözüm yollarının belirlenmesi ve uygulanabilir önerilerin sunulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu'nun kurulması önem arz etmektedir. Bu sebeple, hak savunucularının tespiti ve çözüm önerilerinin sunulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması hususunda gereğini arz ve teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	